

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate: după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Scara raiului

Este știința. Toate științele. Descifrând
tainele universului, prin cercetări, prin obser-
vare, prin calcul: fizica, matematica, științele
naturii constituiesc platforma solidă de pe care
spiritul uman își desfășoară aripile și își în-
cepe ascensiunea spre culmile nevăzute ale a-
devărului etern.

Acest rol minunat al științelor, marelor
noblețe și demnități incomparabile, și-au găsit
tâlcuitor de strălucire neegalată în persoana
Sfântului Părinte PIUS XII. Inaugurând, Du-
mineca trecută, anul al patrulea de activitate
a „Academiei Pontificale de Științe” — înalt
areopag al rațiunii, creat de alpinistul Pius XI —
supremul învățător al Adevărului pe pământ a
ținut să precizeze locul și prețul pe care l-au,
în concepția de viață creștină, strădanile eroice
de celor ce-și macină viața deslegând tainele
terestru și ale pământului.

Cuvântarea lui Pius XII, adânc de înțe-
leptune, de teologie și filosofie, peste care plu-
tește viu și animator focul credinței, este un
adevărat imn de slavă închinat Ziditorului, la
care duce în chip firesc și fericitor imensa
armonie cosmică. Valoarea și noblețea științelor,
strădanile binecuvântate ale Bisericii de a
sporta mereu acest nobil patrimoniu al omenirii,
ca și raporturile de sublimă înfrățire dintre
științe și credință, care împreună duc la Dum-
nezeu și deschid splendorile viziunii beatifice,
nu credem să fi găsit vreodată interpret mai
elocvent, mai avântat și mai strălucit decât s'a
arătat actualul Pontifex Suprem.

Lăsând pentru altădată plăcerea de a face
cunoscută mai deaproape această cuvântare
minunată, ne mulțumim acum să subliniem
câteva măiestrie cu care Sfântul Părinte sinteti-
zează, de încheiere, și vede rezolvată întreaga
problemă în cele două capodopere de pictură
din Vatican, cunoscute sub numele de „Școala
din Atena” (reprezentând sbuciumul minții), pe
care o întregește celebra „Disputa del Sacra-
mento”, care deschide orizonturile eterne.

„Sunt trei școli, una mai înaltă ca cea-
laltă, pe care ca pe niște trepti urcă mintea
până la deplina împăcare”. Întâia este școala
naturii, în care cerurile spun mărire lui Dum-
nezeu și în care lucrurile mici, cu infinita lor
varietate și armonie, preamăresc neîncetat pe
Ziditorul. A doua este școala credinței, în care
Dumnezeu însuși e supremul dascăl, și taina
Sfântului altar suprema catedră. Peste ele și
prin ele, dincolo de vălul credinței, se deschide
strălucirea raiului, unde Dumnezeu însuși, pe
tronul măririi, este desfătarea și bucuria ne-
erădită a dreptilor și fericților.

Aceasta este marea ascensiune a spiritului,
care pornește dela cercetările acestei lumi. „Dela
știință la credință; dela credință la vederea
intuitivă a întăului și supremul Adevăr, iz-
vorul a tot adevărul”.

Elevii Blajului

Asociație de mult dorită — Câteva lămuriri și un cuvânt de chemare
de prof. V. Stolca.

„Fiindcă mai toți sunt inșetoși și flă-
mânzi de hrana cea sufletească, pentru aceea
tuturor fiilor noștri, oricari vor cere, trebuie
după putință a li se frânge sfânta pâine și a i
cuprinde la învățatură.”

Așa se exprima acum 185 de ani blân-
dul și cucernicul Vlădică Petru Pavel Aron,
în „Instrucție pentru cuprinderea grămăticilor”,
deschizând largi porțile culturii pentru fiii nea-
mului său obișnuit. Și „grămăticii”, inșetoși
și flămânzi de hrana sufletească, n'au întâr-
ziat să se înșirue în chiliile de lângă cate-
drală, aplecați deasupra cărților să soarbă din
hrana care li se oferea acum din belșug.

Fapta Vlădicului Aron — continuând gân-
durile înaintașului Său Inochentie Micu — e
piatra de granit pe care s'a fundamentat Sta-
tul nostru de astăzi. Nimeni, cred, nu mai
poate contesta acest adevăr, fiindcă Școlile
Blajului au fost focarul de unde s'a răspândit
cultura românească, dragostea de neam și cre-
dința în Dumnezeu de-alungul și de-alături Pă-
mântului românesc.

N'au alergat la aceste școli copii de no-
bili și nici prinți, fiindcă neamul acesta nu i-a
avut, dar au alergat fiii umililor preoți de sat,
fiii iobagilor de pe la curțile atâtor grofi îm-
buibați. Ei nu aduceau așadar bogății care să
le permită un trai de huzur, ci doar un suflet
curat pe care căutau să-l dăruiască altarului
neamului lor. Înțelegători, Vlădicii Blajului și
alți oameni de bine, s'au îngrijit nu numai de
hrana lor sufletească ci și de „pâinea lor cea
de toate zilele.” Si ei, recunoscători, atunci
când ajungeau la o bună stare materială, se
îngrijeau a da din prisosul lor pentru crește-
rea altor generații. Atâtea din „Fundațiunile”
de stipendii stau mărturie și astăzi. Cine va
releva odată numele binefăcătorilor acestora?

Au trecut anii și odată cu ei au venit
atâtea schimbări. Sentimentul de recunoștință
începe să ne părăsească, solidaritatea în fapte
bune parcă se destramă. Ne singularizăm în
fapte și acțiuni. Muncim și trăim în noi în-
șine și pentru noi înșine. O facem fără să
vrem, poate fără să ne dăm sama unde vom
ajunge mergând mereu pe acest drum.

Datorim recunoștință aceluia care ne-au
ajutat să ajungem acolo unde suntem. Și fără
acest sentiment nu cred să putem clădi noi
înșine ceva pentru generațiile care vor veni.

Acestea au fost considerațiunile care au
dus la înființarea unei „Asociații a foștilor elevi
ai Blajului.” Ideea este veche. A frământat pe
atâția dintre antecesorii noștri, pe atâția dintre
noi. A fost lansată acum câțiva ani cu ocazia

unor serbări comemorative sub formula unei
asociații a prietenilor Blajului. S'au dat atunci
multe adeziuni, dar chestiunea a rămas în faza
empirică a începutului.

În anul 1938, la întrunirea colegială de
zece ani, absolvenții liceului Sf. Vasile au de-
cis să pună bazele unei Asociații care să cu-
prindă pe absolvenții tuturor școlilor din Blaj
și chiar pe aceia care au fost cândva elevi ai
Blajului și se simt legați sufletește de el, chiar
dacă nu și-ar fi terminat studiile aci.

Fără a-și face vre-un merit din această
inițiativă, ei au procedat la alcătuirea statu-
telor și la definitivarea tuturor formelor ne-
cesare obținerii personalității morale și juri-
dice, lucru ce l-au și obținut acum de curând.

Toate formele legale fiind împlinite, a-
sociația va putea pași la realizarea progra-
mului fixat în statute. Dându-le publicității —
în altă pagină a acestei gazete — îndreptăm
glas de caldă chemare către toți aceia cari
au avut fericirea de a se adăpa vreodată la
acele „fântâni ale darurilor” care sunt școlile
Blajului. Ii rugăm să nu pregete a se înscrie
cu de grabă în rândurile „asociației” care,
ajutând Domnul, va avea de împlinit mari
fapte de cultură și de întărire sufletească în
viața neamului românesc. Rugăm deci pe ci-
titorii acestei gazete, pe cari îi știm însuflețiți
de dragostea Blajului și a idealurilor ce re-
prezintă „mica noastră Romă”, să facă cunos-
cut pretutindeni acest apel al nostru și să în-
demne pe toți cei chemați să-și trimită fără
întârziere *declarația de înscriere*. (Ia: Liceul
de băieți „Sf. Vasile” Blaj — pentru „Asoc.
f. e.”) — În felul acesta sperăm, ca la 3/15
Mai 1940 când vom ține *întâia adunare ge-
nerală*, să fim prezenți mulți mulți, din toate
unghiurile țării, și să *alegem un comitet* din-
tre fruntașii cei mari ai vieții românești, cres-
cuți în școlile Blajului.

Întrevedem o zi când, strânși în jurul
acestei asociații, vom face să renască în toată
amplora ei măreția și importanța Blajului
și a Școlilor lui, împletită cu linia destinului
neamului nostru românesc și creștinesc.

Pentru aceasta însă se cere din partea
tuturor bunăvoință, muncă, încredere și recu-
noștință. — Dumnezeu să ne ajute, ca să le
putem dobândi din plin!

Noul posturi de preoți militari. Un
comunicat al Ministerului apărării Naționale
vestește că, în 15 Ianuarie 1940, la Inspecto-
ratul clerului militar din Alba-Iulia, se va ține
examen pentru ocuparea a 9 locuri vacante

de preoți militari activi. Nu știm dacă e vorba de posturi vechi devenite vacante, ori de unele create acum, când rolul preoților militari se dovedește tot mai important. Se pare că acesta din urmă e cazul.

Nu știm, iarăși, de ce confesiune vor fi preoții ce se caută. Comunicatul nu specifică. Ne place, deci să credem, că e vorba și de preoți români uniți; în primul rând de preoți români uniți. De ce? Fiindcă există un frumos număr de preoți militari ortodocși; nu există însă decât doi — zi: doi! — preoți uniți activi în toată armata română! Avem atâtea garnizoane în care majoritatea soldaților este de credința noastră; există o altă serie, și mai mare, unde ei, deși în minoritate, formează grupuri numerice considerabile. Totuși, pentru îngrijirea sufletească a tuturor miilor și miilor de soldați uniți din țară, nu există decât doi preoți militari activi uniți!

Probabil, On. Minister și-a dat seama de această nedreptate, care este și un neajuns pentru armată și, prin examenul din 15 Ianuarie viitor, vrea să aducă o îndreptare. Il rugăm, în consecință, să dea o mică precizare la comunicatul pomenit, specificând că e vorba și de preoți uniți, ori, poate, numai de ei. — După această lămurire, vom anunța și noi condițiunile de participare la acest concurs.

Roadele milei creștine

La deschiderea acelei laudabile instituțiuni pe care o ține caritatea Reuniunii noastre de femei din Cluj și care e cunoscută sub numele de „Căminul de zi” al copiilor săraci din cartierul Iris — dna Livia Dr. Boilă, prezidenta reuniunii, a rostit un frumos cuvânt de deschidere. Reținem câteva părți:

Porunca mare: Să-ți iubești pe de aproapele tău ca pe tine însuși, ar soluționa întreaga gamă a chestiunilor sociale. Papa Piu XI, de binecuvântată memorie, în enciclica „Divini Redemptoris”, drept remedii potrivite pentru combaterea pericolului comunist, recomandă: 1. Innoirea vieții creștinești și detașarea noastră de către bunurile pământești. 2. Împlinirea datoriei de dreptate și de justiție socială. 3. De-

prinderea carității ca datorie cea mai importantă și ca mijlocul cel mai potrivit pentru combaterea directă a răului zilelor noastre.

Ne servește spre mângăere, că urmând aceste sublime principii, Reuniunea „Sf. Maria” din Cluj și-a dedicat o bună parte a activității ei carității creștine, iar din multiplele ei ramificații, aceleia a ocrotirii copiilor.

Acești nevinovați copii vrem să-i educăm în dragoste și bunătate creștinească, pentru ca să fie și ei la rândul lor capabili de dragoste și bunătate.

Il adăpostim într'un cămin cald, luminos și senin și printr'o alimentare rațională li vom redresa și sufletește. Suntem convinse că timpul petrecut aici le va fi, lor și părinților, o mângăere și un izvor de încredere în semenii lor. Săpraveghiați de aproape, și îndrumați în fiecare clipă, ei primesc noțiunile de bunăcuviință, de cinste și de adevăr, ca astfel să devie cetățeni buni și folositori.

Iată în câteva cuvinte, ce urmărim noi cu susținerea acestui Cămin și credem că aducem un real, deși modest serviciu, dreptății sociale care este baza relațiilor dintre oameni.

Multora li se părea un lucru prea greu de realizat și priveau la început ca o încercare susținerea unui cămin de zi fără a avea la bază un fond fix bănesc. Cinci ani de activitate au dovedit însă că, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu voința tare, s'a putut susține această instituțiune caritativă românească în Cluj.

Suntem cu recunoștință pentru acest succes tuturor celor cari prin sprijinul lor moral și material ne-au ajutat și susținut: Exc. Sale, Domnului Episcop Iuliu Hossu, bunului nostru îndrumător și ocrotitor; Municipiului Cluj, și tuturor aceluia cari din nesecata dragoste creștinească ne dau obolul lor.

Rostul unei vlădicii. E vorba de noua eparhie ortodoxă a Timișoarei. „Legea Românească” din Oradea (15-11-39) ține să-i justifice existența și să-i arate menirea. Ea completează, în sud, linia „întăriturilor duhovnicești” ce vine dela Sighet peste Oradea.

Misiunea noii vlădicii e „dintre cele mai grele și mai urgente.” Înainte de toate:

„intensificarea acțiunii de descopiere a sufletului și energiilor românești din strânsurile unui străinism dinamizat de o etică încă potrivnică aceleia a neamului nostru.” Se înțelege, aci, probabil, influența funestă pe care o are, în părțile bănățene mai ales, vitalitatea sârbească, a cărui instrument și forță de cucerire a fost tocmai identitatea de credință, adică ortodoxia. — Mai sunt însă și alte probleme de rezolvat, toate de mare importanță. Astfel, noua vlădicie „are de luptat împotriva primejdiei denatalității din ce în ce mai accentuate; împotriva divorțurilor, a concubinajului, a luxului, a relaxării simțului moral, toate acestea având înfățișare deosebit de gravă în Banat.

Ne vom bucura cu toții dacă noua etorie va munci cu spor și cu zor în aceste direcții. Credem însă că, în acest scop, ar avea nevoie și de un suport doctrinar, de principii, pe care ar trebui să i-l dea conducerea Bisericii ortodoxe. Ar fi necesar, să se revizuiască practica și doctrina acestei biserici privitoare la divorțuri, și să fie pusă în acord cu principiile clare ale evangheliei care nu îngăduie desfacerea căsătoriei. Toate celelalte probleme, înșirate mai sus, stau în strânsă legătură cu duhul de frivolitate ce se înstăpânește în familia din cauza perspectivei divorțului care planează peste toate.

Dar nu-i ajung, pe semne, noii vlădicii atâtea misiuni. Îi mai trebuie una; cea „mare”, „de care în chip atât de deplăcut se ferește unii.” Care o fi asta? Iată-o: „a înfăptui readucerea în sânul ortodoxiei a fraților și sursii în mod silnic într'o stare potrivnică atât sufletului și tradițiilor, cât și intereselor noastre românești.” — Obicinuiți cu gălăgioasă luptă pe care ortodoxia ardeleană o duce împotriva bisericii unite, s'ar părea că e vorba aci de intensificarea acestui nobil ideal de învrăjbit în acele părți bănățene. Gândindu-ne mai bine, ajungem însă la concluzia că sensul rândurilor este altul. Și anume: e vorba iarăși de românii ortodocși cari s'au făcut sârbi și cari trebuiesc readuși la nația lor. Numai aceștia sunt într'o stare „potrivnică sufletului,

Foiața „Unirii”

Statutele

Asociației foștilor elevi ai Blajului

CAP. I. TITLUL

Art. 1. Titlul asociației este: *Asociația foștilor elevi ai Blajului.* — Acest titlu formează și înscripția sigilului asociației.

Art. 2. Sediul asociației este în orașul Blaj.

CAP. II. SCOPUL

Art. 3. Scopul Asociației este menținerea legăturilor sufletești între foștii elevi ai școlilor din Blaj; promovarea spiritului românesc și creștinesc tradiționalist al Blajului; studierea și cunoașterea oamenilor și faptelor mai de seamă din trecutul Blajului prin publicarea de monografii; organizarea unui muzeu al Blajului; acordarea de burse elevilor săraci dar merituosi dela școlile din Blaj; orice alte activități și realizări cari ar fi în concordanță cu spiritul tradiționalist al Blajului.

Art. 4. Asociația nu va avea nici o activitate politică, orice discuție de această natură fiind interzisă în adunările ei.

Art. 5. Pentru atingerea scopului fixat, asociația va dispune de următoarele venituri:

- cotizațiile anuale dela fiecare membru;
- venituri rezultate dela diferite serbări, expo-

ziții, publicații etc. etc., — c) donații, — d) colecte ce se vor întreprinde în favorul ei, e) subvenții.

Art. 6. Donațiunile și 30% din celelalte venituri se capitalizează formând un fond general al asociației. — Venitele acestui fond și restul intratelor se vor întrebuința pentru acoperirea cheltuelilor și realizarea scopului asociației, după hotărârile comitetului și a adunării generale anuale.

CAP. III. MEMBRII

Art. 7. Membrii asociației sunt: fondatori, activi, de drept și onorifici.

Membru poate fi orice român, care a făcut studii la una din școlile de băieți sau fete ale Blajului (chiar dacă nu le-a terminat aci), după ce a fost admis de comitetul de conducere.

Membrii de drept sunt directorii școlilor din Blaj, când aceștia nu au făcut studiile în Blaj.

Membrii fondatori sunt aceia cari vor achita o sumă de cel puțin Lei 1.000, sub formă de donațiune asociației. Această sumă nu scutește de cotizația anuală pentru membri activi.

Membri activi sunt aceia cari achită anual o cotizație de Lei 100, și îndeplinesc celelalte condițiuni.

Membrii onorifici sunt acele persoane care, prin activitatea lor, aduc servicii importante asociației. Ei vor fi proclamați de adunarea generală la propunerea comitetului.

Art. 8. Taxele de membru stabilite mai sus, vor putea fi stabilite an de an de aduna-

rea generală. Nu se vor putea însă scăși sub cele statutare.

Art. 9. Membrii fondatori, activi și de drept sunt datori să conlucre la promovarea scopurilor asociației. În acest sens pot face propuneri în adunarea generală, având drept de inițiativă și vot decisiv, în toate chestiunile pendinte.

Art. 10. Calitatea de membru încetează: a) prin moarte; — b) prin repășire; — c) prin neplata cotizației; — d) prin excluderea hotărâtă de comitet și ratificată de adunarea generală.

Art. 11. Vor fi excluși: a) cei osândiți pentru fapte criminale; — b) cei cari lucrează împotriva intereselor asociației.

CAP. IV. ORGANELE DE CONDUCERE

Art. 12. Organele însărcinate cu administrarea, reprezentarea și Controlul asociației sunt: a) Adunarea generală; — b) Comitetul de Conducere; — c) Comitetul de control.

Art. 13. Adunarea generală reprezintă totalitatea membrilor. Ea este legal constituită când sunt prezenți cel puțin 40 membri, reprezentând prin procură sau adeziuni cel puțin 1—10 din numărul membrilor.

Adunarea generală se va ține odată pe an, la 15 Maiu, în Blaj.

Convocarea adunării generale se va face prin îngrijirea Comitetului de conducere cu cel puțin 15 zile înainte de dată, anunțându-se și fixându-se ordinea de zi.

tradițiilor și intereselor noastre românești", pe care le-a servit admirabil biserica unită, tocmai în acel Banat unde a oprit procesul de sărbizare ce ajunsese într-o vreme deosebit de primejdios.

Caritate rău înțeleasă

Mai în vară, m'au mânat să calc ulițele unui sat vecin. În preajma comunei câțiva trecători, ridicându-și bucuroși pălăriile mă întâmpinară succesiv cu același creștinesc: — Dele Dumnezeu bine! Mă îmbucural: dacă pe mine, „popă", străin mă salută cu atâta voinție până și bătrânii pletoși pe care nu i stingherește figura mea tânără, asta vădește lămurit că acești creștini își cinstesc fără făjărie propriul lor „părinte" și că stima ce i-o poartă se reține acum asupra-mi.

Numai că bucuria mea fu de scurtă durată. Cititorul să nu se grăbească cu bănuțala că așa fi iscodit în urmă pe credincioșii parohiei aceleia asupra conduitei păstorului lor și așa fi obținut relatări care contrastau cu socotelile mele de pe drum. Departe de mine o asemenea înțelepciune. Asta-i competența și îndatorirea superiorilor ierarhici. Cât despre partea curiozității, nici ea nu-mi dă ghes spre așa ceva. Ceea ce mă posomori a fost, ce-i drept, tot comportarea preotului, dar nu în oglindirea ei, în conștiința și judecata enoriașilor ci așa după cum mi-se înfățișa mie ca... martor.

Ierte-mi-se pornirea de-a aduce câteva amănunte pentru podoaba cadrului. Aveam de-a face cu perceptorul. Știam că la percepție se lucrează și după masă. Contai pe omul meu la oficiu. Nu era acolo. Întrebai de locuința lui. Ajuns acasă la el, servitorul care deretica prin ogradă mă pofti să aștept puțin: „Domnul" nu-l acasă, dar o să-l înștiințeze de vizita mea. Era dus la înmormântarea unui țaran chlabur. Mi spusei cine-s și ce necazuri am și adaogai la urmă (doar i-a îndupleca mai lesne ca să vină) că n'aveam de gând să-l rețin decât câteva clipe, că va putea să se reîntoarcă curând la probod. La întoarcere sluga îmi împărtășește răspunsul stăpânului: mă invită să aștept nițel

până ce s'o isprăvi înmormântarea! Am tăcut. În mine, îmi ziceam: domnul perceptor dă întâietate celei de a șaptea datorințe de îndurare trupească față de obligațiunile statului său de funcționar cu ore de birou și după-amiază și mă resemnai... în așteptare.

M'aș fi dus și eu de nu m'ar fi informat că mortul a fost de „legea neunită". Așa, stătul locului. Servitorul se grăbi să mă consoleze și el: probodul s'a început cam pe la unu. La întoarcerea lui erau ceasurile trei. Prin urmare nu peste mult volu avea fericirea să văd fața salvatorului meu. Așteptai cu răbdare. A-ătorul cel mare al cronometrului meu apucă de făcu încă de două ori înconjurul cadrului și doritul salvator nu se mai arată. Când începură să sune clopotele, mă sculai de pe care, cu gândul să dau față cu domnul perceptor înainte de a se așeza la agapa „comandării". Calculai: clopotele spun că au pornit cu mortul spre groapă. Pe când ajung eu „la destinație", credincioșii o să se întoarcă dela ultimul ad'o și eu volu putea înhăța pe omul meu în clipa oportună. Dar să lăsăm pe domnul perceptor în grija Domnului, căci nu caritatea lui o taxăm de „rău înțeleasă". Din casa așteptării mele știam că înmormântarea o face „popa neunit". Lucrurile care m'au izbit le-am aflat după aceea. Anume: că la înmormântarea ortodoxă participase și părintele protopop unit din localitate, însoțit de un al doilea preot unit, înveșmântați ambii în ornatele preoțești după toate cerințele tipicului, că n'au asitat numai în mod pasiv ci au concurs activ la slujba înmormântării, împărțindu-și rostirea ecteniilor. Când m'am exprimat nedumerirea mi-s'a răspuns cu grabă: așa a cerut caritatea, fraternitatea, pacea satului. S'a avut în vedere înlăturarea nemulțumirilor din sânul credincioșilor care sunt toți români! De altcun nu-i întâia dată când preoții celor două biserici se întâlnesc „în exercițiul funcțiunii", când ornatele celor două sacristii „grecești" se alătură. E o datină ce nu mai surprinde în sat pe nimeni. La rândul-mi, eu m'am provocat la dispozițiunile dreptului canonic care de-abia tolerează credincioșilor simpli prezența pasivă curat materială la oficiile sfinte ale acatolicilor și atunci cu condiția

să subsiste motive grave, ca oficiu civil, „*lev honoris causa*", necum să îngăduie participarea activă a preoților la atari slujbe.

Pentru justificare au invocat, parafrazând aceeași suverană rațiune caritativă: bună'nvoirea, proptită de răsullata discordie între școală și viață, între carte și realitate, între teorie și practică. O clipă șovăli și eu căci legitimarea ce-o auziam îmi amintea de-o povestire în care Papa Piu X accentuase cu multă hotărâre necesitatea carității în pastorație.

Iată povestirea: „Întreținându-se cu Piu X, un eminent laic repezise în cursul conversației câteva cuvinte caustice la adresa unui dușman de-al Bisericii. „Fiule, îi zise Papa, eu nu îți încuviințez limbajul. Ca pedeapsă, ascultă această istorie. Un preot, pe care l-am cunoscut foarte bine, ajunsese în prima sa parohie. Își crezu să viziteze pe rând toate familiile. Nici iudeii, nici protestanții, nici francmasonii chiar n'au fost excluși și pe deasupra anunță de pe amvon că își va reînnoi vizita în fiecare an. Mare emoție în rândul confrăților săi, cari se plânseră episcopului. Acesta chemă la sine îndată pe acuzat și îi servi o dojană aspră.

Monsignore, răspunse smerit parohul, Isus în Evanghelie poruncește păstorului să aducă la staul pe toate oile sale, oportet illas adducere. Cum ar putea izbuti într'asta fără să meargă în căutarea lor? De altfel, vă asigur, eu nu negociez asupra principiilor ci mă mărginesc să dovedesc: interesul și dragostea ce-o port tuturor sufletelor, fle și rătăcite, pe cari mi le-a încredințat Dumnezeu. Eu am vestit aceste vizite de pe amvon, dar dacă dorința formală este ca să mă abțin dela ele, Dv. îndurați-vă de-mi dați în scris această opreliște ca să știu că nu fac altceva decât să mă supun poruncilor voastre". Zguduit de justețea acestui limbaj, episcopul n'a mai insistat. Viitorul, de altcun, dădu dreptate acestui preot care avu bucuria de-a converti pe câțiva din acești rătăciți și impuse tuturor celorlalți un mare respect pentru sfânta noastră Religie. Umilul preot a devenit, cu voia lui Dumnezeu, Papa care își dă, fiule, această lecție de caritate. Fii neclătit în principiile tale religioase, dar fă ca dragostea ta să îmbrățișeze pe toți oamenii,

Votarea se poate face: prin aclamații, prin vot secret și prin vot deschis. Fiecare persoană are un vot. Cel care reprezintă pe alți membri va avea atâtea voturi, câte procuri i s'au dat.

Art. 14. Adunarea generală poate aduce hotărâri valide cu majoritate absolută de voturi. Ea îndeplinește următoarele lucrări:

a) Alege din sânul ei, pe timp de trei ani, pe președintele asociației și un comitet de cel mult 10 persoane. Alegerea primului președinte și a comitetului său se face până la adunarea generală proximală; — b) stabilește principiile conducătoare ale asociației și administrarea averii, hotărând asupra grevării averii asociației, asupra tuturor actelor de natură oneroasă, pentru avutul asociației; — c) examinează socotelile casei, dând sau refuzând descărcarea; — d) ia act de propunerile venite din partea membrilor; — e) aprobă bugetul pe anul următor.

Art. 15. Adunarea generală este prezidată de președintele asociației sau, în lipsa lui, vice-președintele sau un membru al comitetului.

Art. 16. În cazuri de lipsă, se pot convoca și adunări generale extraordinare, cu arătarea ordinii de zi.

Art. 17. Comitetul de conducere ține ședințe ordinare cel puțin de 4 ori pe an. Ședința o convoacă și conduce președintele. Comitetul poate lua hotărâri cu majoritatea membrilor prezenți, fiind necesară prezența a cel puțin 4 membri. În caz de paritate, decide votul președintelui.

Art. 18. Comitetul desfășoară următoarea activitate:

a) stabilește regulamentul de funcționare a asociației; — b) încheie socotelile și face raportul proiectului de buget; — c) alcătuiește raportul către adunarea generală; — d) primește sau exclude pe membri; — e) administrează averea asociației, îngrijindu-se de sporirea ei prin activitate în cadrul programului, prin înscrieri de noi membri și încasarea cotizațiilor; — f) ia orice inițiative pentru propășirea asociației.

Art. 19. Din sânul comitetului se alege:

1. un vice-președinte; 2. un secretar; 3. un casier; 4. doi controlori.

Art. 20. Președintele are următoarele drepturi și îndatoriri:

a) reprezintă asociația în afară, putând lua orice angajament în numele asociației, în limita mandatului dat de comitetul de conducere cu respectarea statutelor; — b) convoacă și conduce ședințele de comitet și ale adunării generale; — c) îngrijește de executarea hotărârilor adunării generale și a comitetului de conducere; — d) semnează valabil în numele asociației.

Art. 21. Vice-președintele suplinește pe președinte în toate drepturile și obligațiunile curente, când acesta este împiedecat.

Art. 22. Președintele sau vice-președintele trebuie să fie ales dintre membrii asociației, domiciliați în Blaj.

Art. 23. Secretarul: a) este referentul tuturor chestiunilor pendinte de bunul mers al asociației; — b) redactează și subscrie procesele verbale și rapoartele către adunarea generală; — c) expediază corespondența, semnând alături de președinte; — d) păstrează arhiva și sigilul asociației.

Art. 24. Casierul: a) ține registrul membrilor asociației; — b) încasează și înregistrează taxele de membru și diferitele venituri; — c) se îngrijește de administrarea corectă a fondurilor asociației; — d) raportează trimestrial în ședința de comitet, situația casei; — e) poartă registrul de venituri și cheltuieli și întocmește proiectul de buget.

Art. 25. Controlorii: a) verifică trimestrial situația casei; — b) controlează dacă angajările de cheltuieli s'au făcut cu respectarea formelor statutare; — c) fac raportul de verificare și propunerea de descărcare sau de refuzare a gestiunii comitetului.

Art. 26. Membrii din comitet pot primi, prin delegație, atribuțiuni speciale, după necesitățile asociației.

CAP. V. SECȚIILE

Art. 27. Pentru o mai bună organizare și pentru a se putea realiza mai ușor cotizațiile membrilor asociației, se pot înființa în diferite centre (orașe sau regiuni) secții ale asociației, când numărul membrilor este de cel puțin 10.

fiel și cei mai înverșunați dușmani ai Bisericii". (Dom Chautard: L'âme de tout Apostolat, Téqui, Paris).

Fără îndolală caritatea e un foarte însemnat factor în pastorația rodnică. Cucernicul Papă însă n'a trecut cu vederea nici corectitudinea credinței ce i-se cere unui păstor: „Fii neclătit în principiile tale religioase“, ne îndeamnă el, după cum văzusem. A fi caritabil, da, e trebuincios, dar nu până în a-ți nesocoti integritatea crezului pe care-l reprezintă. Când caritatea te va împinge să săvârșești o faptă care-ți neagă fie și indirect vre-unul din punctele de credință, abține-te dela îndeplinirea acelei fapte. Așa ne ar sfatul piosul Papă, dacă l-am fi putut prezenta conflictul nostru.

Dar un preot greco-catolic, care cooperează la rândul său unui prohod ortodox, nu tăgăduiește el oare dacă nu existența punctelor dogmatice ce ne despart, importanța lor? Poate vorbi de intransigență principială, de fidelitate față de dreapta credință, un preot pe care îl desminte acțiunile sale de înfrățire deplină cu schismaticii? Evident că nu. Ergo.

Și apoi, dacă-i vorba de bună'nvoire, unitul zelos și cuminte va găsi atâtea alte prilejuri de a-și manifesta sentimentele de neagresivitate pe cari le nutrește față de frații de sânge, de sollicitudinea largă ce-o poartă tuturor sufletelor din parohia sa, de stima față de persoana preotului ortodox și față de vrednicia familiei bogătașului defunct, bănaș, mire sau părinte de nebotezat neunții!

T. Herineanu

Trei calendare bune. Toate trei aceste calendare, pe 1940, sunt scrise de români uniți. Vor fi însă binevenite și în mâinile și casele altora.

1. *Calendarul dela Blaj.* Pagini: 139. Preț: 12 Lei. În afară de partea strict calendaristică, îngrijită de dl. Gavril Todica, și de îndreptarul bisericesc întocmit de p. Gregoriu Tecșa, actualul Calendar dela Blaj, scos acum a XVII-a oară de „Unirea Poporului“, aduce un bogat și ales material pentru învățatură și petrecere, semnat de N. Lupu, P. Gheorghe, Petre Dascălul, Iuliu Maior, I. Sârbu, Dumitru Neda, I. Vultur, Sabin Olea, Traian Râmleanu, și alții. Multele chipuri ce-l împodobesc îl fac cu atât mai simpatic.

2. *Calendarul dela Bixad.* Pagini: 111.

Art. 28. Secțiile vor funcționa după un regulament special, votat de proxima adunare generală. Ele vor purta denumirea de: Secția asociației foștilor elevi ai Blajului, din orașul (regiunea).

CAP. VI. DISPOZIȚII FINALE

Art. 29. Statutele prezente, primite și votate cu unanimitate de adunarea de constituire din 21 Mai 1938, intră în vigoare la 1 Iunie 1938, urmând a fi supuse Tribunalului Târnava-Mică, spre aprobare.

Art. 30. Modificarea acestor statute se poate face numai de către adunarea generală a asociațiunii întrunită legal.

Art. 31. Asociația se va putea desființa când numărul membrilor săi se va reduce la 20. Hotărârea de dizolvare mai înainte de a se executa, va fi supusă Preaveneratului Ordinariat Arhiepiscopesc din Blaj.

Art. 32. În caz de desființare sau dizolvare, întreaga avere a asociației trece în patrimoniul școlilor din Blaj, având destinația: ajutorarea elevilor săraci.

Art. 33. Prezentul statut va fi completat printr'un regulament de funcționare.

(Format 8° mare). Preț: 12 Lei. — E scris în întregime de Părinții Basilliani (Arsenie, Augustin, Lucian, Miron, Nicolae, Teodosie ș. a.) și e întocmit de așa ca fiecare pagină a lui să grăiască sufletului. (Câteva teme tratate frumos, popular: Sf. Biserică și noul Cap Văzut al ei, Binefacerile ascultării sf. Liturghii; Din viața Sfinților (Sf. Nechita al Remesanei); Un mare ocrotitor al creștinilor: Sf. Iosif; Icoane din viața bogaților; Mamă fără inimă; Sf. mucenic Andreu Bobola; ș. a. — Nu ne indoim că va fi foarte căutat și cetit.

3. *Calendarul revistei „Micul Misionar.“* Oradea. Pagini: 48. Preț: 5 Lei. — Comitetul diecesan pentru Propagarea Credinței — mai bine zis: p. I. Georgescu și p. I. Gârleanu, — au săvârșit o faptă bună scoțând acest calendar pentru tineretul creștin, dar care poate fi parcurs cu plăcere și folos și de cei mari. Doar ideea misionară, cuminte și atractiv susținută, desfășurată și zidește, în același timp, orice suflet simțitor. Și asta o face calendarul „Micului Misionar“, cărui îl dorim — ca de altfel și celorlalte două calendare menționate mai sus — cea mai largă răspândire. Fiindcă o merită. (R. Negru).

Știri mărunte

Nouii canonici dela Oradea. Tre-când la pensie venerabili membri ai capitolului orădan: *Dr. Gh. Miculaș, Petru Tămătan și Ioan Buteanu*, au fost aleși pentru locurile rămase vacante: p. *Vasile Barbul*, paroh al bisericii catedrale și director al cancelariei diecezane; p. *Dr. Coriolan Tămătanu*, prof. de teologie în Oradea și p. *Teodor Mateiu* prof. de religie. — Totodată a fost numit canonic onorar p. *Dr. Nicolae Flueraș*, directorul Liceului de băieți din Beluș. — Sincere felicitări și mulți ani dela Domnul!

Distincție papală. În cadrele unei solemnități puțin obișnuite i-s'a remis, la Nunțatura Apostolică din București, d. *Constantin Burșan*, — român ortodox regătean — ordinul „Sf. Silvestru Papa“ în grad de comandor. La această solemnitate a asistat și I. P. S. p. Mitropolit Alexandru al Blajului, întovărășit de Preasfințitul Valeriu al Orăzii, Iuliu al Clujului și Ioan al Lugojului. — Român mai presus de toate și om lipsit de patimă confesională, d. Burșan, membru de seamă în Consiliul Superior al F. R. N., a exoperat multe și însemnate ajutoare pe seama bisericilor și parohiilor noastre sărace, mai ales din jud. Hunedoara.

Schimbări în guvern. După câteva zile de interimat al dlui prim-ministru *G. Tătărescu*, în fruntea ministerului *internelor* a ajuns titular d. *M. Ghelmegeanu*, fostul ministru al comunicațiilor. În urma acestei completări, d. *Radu Portocală* a părăsit subsecretariatul dela acest departament și a trecut la Președinție în calitate de ministru secretar de stat. — Subsecretar de stat la interne a fost numit d. *Horia Grigorescu*, fost primar al municipiului Constanța.

Nou fond eparhial. Vlădicia Maramureșului român unit — cea mai greu încercată din vlădicile noastre — s'a îngrijit de înființarea unui nou fond eparhial, numit „Fondul Seminarial“, cu menirea de a ușura educarea clerului tânăr. Acestui fond i-au fost afectate ofertele maritimioase de până acum ale preoșimii și, începând cu 1 Ianuarie 1940, vor trece la acelaș fond, ca sursă permanentă pentru viitor, toate cotizațiile vărsate până acia „Fondul de ajutorare“, care s'a constatat că se poate lipsi de acele cotizații. În căutarea Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

și a altor surse permanente pentru alimentarea „Fondului Seminarial“, se râvneste, în cele din urmă, crearea unui Seminar Teologic proprie eparhiei de Nord.

Locale. Duminica viitoare, a Sfinților Strămoși, va predica în catedrală p. *Dr. Gavril Pop*, profesor de teologie.

Misiuni populare. În zilele de 2-4 Decembrie c. au avut loc sfinte misiuni populare în *Gligorești* (Sănmărtinul Sărat). Preot misionar a fost p. *Dumitru Neda* dela Blaj. S'a apropiat foarte multă lume de sfintele taine, și încă nu numai credincioși din loc, ci și din satele învecinate. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor p. *Gavril Pop*, protopopul districtual (Luna de Arleş), p. *Iuliu Ilian* din Grind, p. *Hirian senior* (pensionar) și p. *Hirian junior*, preotul local.

Binecuvântarea unui nou lăcaș de închinare. La sfârșitul lui Noembrie c. s'a făcut binecuvântarea capelei noastre din *Cepari-Năsăud*. Actul sfânt l-a săvârșit p. *Ștefan Buzila*, vicarul Năsăudului, încunjurat de frații în Domnul: *Grigore Ciunterei-Prislop*, *I. Malca-Rebrigoara* și *I. Costan*, preotul local. La această solemnitate au participat credincioși și din satele: *Dumitra, Lușca, Tăure, Mintiu, Rebrigoara*, etc., și a cântat corul țărănesc, condus de d. *Macedon Pop*, învățător. P. vicar a rostit cu acest prilej un înălțător cuvânt ocazional.

Înștiințare. Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român Astra“ publică concurs pentru următoarele burse vacante pe anul școlar 1939/40: Pentru 4 burse a Lei 7000 anual din Fundațiunea „Bădila Moldovan“, pe seama studenților români ai Facultăților Universitare din Cluj, cari vor fi adăpostiți într'unul din căminele studențesc-universitari din Cluj.

Reflecții la aceste burse vor avea să înaintea până la 25 Decembrie a. c. comitetului central al „Asociațiunii“, în Sibiu Str. Șaguna Nr. 6, împreună cu cererea, următoarele acte: 1. Certificat despre notele obținute la sfârșitul anului școlar 1938/39. 2. Certificat despre situația materială a părinților. 3. Certificat despre înscrierea și frecventarea cursurilor în anul școlar 1938/40. 4. Certificat de naștere. 5. Dovada că nu beneficiază de bursă sau ajutor dela Universitate. La încheierea fiecărui an școlar bursierii vor avea să-și justifice, cu certificate școlare, nota obținută în anul școlar expirat, în caz contrar bursa se va declara vacantă fără altă provocare. Din ședința comitetului central al „Asociațiunii“, ținută la 2 Decembrie 1939. *Dr. Gh. Moga*, m. p. vicepreședinte. *N. Băilă*, m. p. secretar.

Parohia română unită Iclânzel (jud. Mureș).

Nr. 178-1939.

Concurs la post de cantor

Pe ziua de 15 Ianuarie 1940, se publică concurs pentru ocuparea postului de cantor, cu următoarele emolumente: a) 7 jug. arător; b) 1 jug. cositor cl. I; c) 1/4 jug. grădină; d) din venitele stolare.

Impozitul după sesiunea cantorală se plătește de cantor. Concurenții se vor prezenta în v. o. Duminică, sau sârbătoare, la biserică și vor aduce următoarele acte:

1. Extras de botez. 2. Diploma de cantor în original. 3. Copia ordinului de chemare ce are. 4. Certificat de moralitate și funcționare dela preot, care va fi înaintat direct Oficiului parohial Iclânzel, de către preot. Frații preoți sunt rugați a face cunoscut acest concurs celor pe cari îi privește.

Iclânzel, la 5 Decembrie 1939.

Ionel V. Coman, preot.

Citiți și răspândiți

„UNIREA“